

تحلیل عوامل حمایتی و تعاملی تأثیر گذار بر انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی خارج از کشور
(مورد تحقیق دانشجویان پزشکی دانشگاه سیچنوا مسکو)^۱

مرجان پور صفوی^۲ تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱/۲۵
کرم الله دانش فرد^۳ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۳/۱۹
ناصر میرسپاسی^۴
رضا نجف بیگی^۵

چکیده:

زمینه و هدف در هر مهاجرتی عواملی چون فرهنگ پذیری و محیط باید مورد بررسی قرار بگیرد تا فرد یا افرادی که میخواهند زندگی جدیدی را در یک محیط جدید و غیر قابل پیشبینی شروع کنند دچار سردرگمی نشوند هدف از این تحقیق عوامل حمایتی و تعاملی تأثیر گذار بر انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی خارج از کشور بود. روش تحقیق روش این پژوهش توسعه ای کاربردی آمیخته اکتشافی و ماهیت پیمایشی مقطعی و کاربردی است. جامعه آماری در مرحله کیفی خبرگان حوزه انطباق فرهنگی دانشجویان بودند که با روش نمونه گیری هدفمند ۲۱ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند و در بخش کمی جامعه آماری دانشجویان پزشکی دانشگاه سیچنوا روسیه در سال ۲۰۲۰ بودند که ۲۷۸ نفر با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار جمع آوری دادههای تحقیق در مرحله کمی پرسشنامه محقق ساخته بود. تجزیه و تحلیل دادهها در بخش کیفی از سه مرحله کدگذاری باز محوری و گزینشی با استفاده از نرم افزار Maxqda و در بخش کمی از مدل معادالت ساختاری با استفاده از نرم افزار Smart-PLS استفاده شد. یافته ها: نتایج تحقیق در بخش کیفی نشان داد که انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی شامل ۳ شاخص عوامل تعاملی و ۴ شاخص عوامل حمایتی بود نتایج به دست آمده در مدل ساختاری نیز نشان داد که عوامل تعاملی ($R=0/096$) و عوامل حمایتی ($R=0/109$) بر انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاههای روسیه تأثیر مثبت و معناداری داشتند. نتیجه گیری انطباق فرهنگی از مهمترین مؤلفهها و به نوعی از نتایج تحقق توسعه فرهنگی در سطح دانشگاه ها به شمار میرود و نهادهای آموزشی و فرهنگی نظیر دانشگاهها همواره در انطباق فرهنگی نقش دارند.

واژگان کلیدی: انطباق پذیری، فرهنگی، تعامل، حمایت دانشگاه سیچنوا مسکو

۱. این مقاله برگرفته از رساله دکتری رشته مدیریت دولتی دانشگاه آزاد واحد قشم با عنوان بررسی انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاههای روسیه مورد تحقیق دانشجویان پزشکی دانشگاه سیچنوا مسکو است.

۲. دانشجوی دکتری گروه مدیریت دولتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد قشم (Marjan - poursafavi @ gmail.com)

۳. استاد گروه مدیریت دولتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات (Cdaneshfard@yahoo.com)

۴. استاد گروه مدیریت دولتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات (mirsepasi@yahoo.com)

۵. استاد گروه مدیریت دولتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات (najafbeigi@gmail.com)

مقدمه

روابط فرهنگی زمینه ساز دیالوگ فرهنگ هاست. بررسیها نشان داده است که جامعه ای یکنواخت و یک دستاصال وجود ندارد جوامع بشری شامل زیرگروههای مختلف فرهنگی است که به تناوب الگوهای یکسر متضادی را عرضه میکنند و این مسأله بازتاب تنشهای مربوط به فرهنگ پذیری است (بناباس^۶، ۲۰۱۶). در هر مهاجرتی عواملی چون فرهنگ پذیری و محیط باید مورد بررسی قرار بگیرد تا فرد یا افرادی که میخواهند زندگی جدیدی را در یک محیط جدید و غیرقابل پیشبینی شروع کنند دچار سردرگمی نشوند (بالسکوا^۷ و همکاران ۲۰۱۷) گاهی این سردرگمی ها به حدی است که فرد را دچار دوگانگی و تشویش خواهد کرد که این دو گانگی و تشویش سبب آثار مخربی بر فرد می.شود جهانی شدن آموزش عالی از طریق تحرکات دانشجویان در طول ۲۱ سال گذشته بطور قابل ملاحظه ای افزایش یافته است کشورهای در حال توسعه به چندین دلیل متقاضی جذب دانشجویان خارجی هستند اول اینکه دانشجویان خارجی به عنوان یک منبع مهم درآمدی برای دانشگاه محسوب شده و دوم اینکه دانشجویان خارجی تمایل به پرداخت هزینه های بیشتری در مقایسه با دانشجویان داخلی را دارند ولی باید به این نکته در بسیاری از کشورهای عضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی در قبال آموزش نامطلوب موسسات آموزش عالی داخلی صورت می گیرد (موراکامی^۸، ۲۰۱۰) البته باید به این نکته توجه داشت که تحرکات دانشجویی نیز برای کشورهای ارسال کننده دانشجو نیز به عنوان یک پدیده مهم بشمار میرود و عامل عمده و هدف آشکار مهاجرت کسب مهارت توسط سرمایه انسانی است و بطور عمده به فرار مغزها مربوط میشود (نیل^۹، ۲۰۱۰) یکپارچگی تحصیلات عالی در روسیه در فضای تحصیلی در سراسر جهان متضمن پذیرش دانشجویان خارجی می باشد وجود دانشجویان خارجی در دانشگاهها یک عنصر کلیدی برای توسعه بین المللی آموزش عالی کشور و همچنین ضامن خدمات آموزش با کیفیت و جذب موسسه آموزش عالی در بازار جهانی و بین المللی خدمات آموزشی باشد دانشجویان خارجی در دانشگاههای روسیه براساس برنامه های مختلف مبادله ای اکثرا در موسسات دولتی آموزش عالی در حال تحصیل هستند در طول دهه های گذشته ریتینگ بین المللی موسسات آموزش عالی روسیه افزایش آهسته اما ثباتی را داشته است در نتیجه دانشجویان خارجی زیادی وارد آموزش عالی روسیه شده اند و تعداد دانشجویان بین المللی در روسیه با یک افزایش ثابتی همراه است. افزایش سریع صادرات خدمات آموزشی، روسیه بین المللی شدن، تحصیلات افزایش تعداد دانشجویان خارجی در موسسات آموزش عالی روسیه توافقی نامههای دوجانبه بین دولتها برای مشارکت در زمینه تحصیلات علوم و توافقی نامه های بین دانشگاه در تبادل علمی از جمله شواهد یکپارچگی فعال در جامعه

6. Benabbas

7. Blaskova

8. Murakami

9. Neill

جهانی هستند در افزایش تعداد دانشجویان خارجی در حال تحصیل در روسیه نشان می‌دهد که چقدر از کشور در جامعه جهانی ادغام می‌شود (آزگارویچ التپو و همکاران ۲۰۱۷) تجارب آموزشی در فرهنگهای میزبان برای دانشجویان مهمان فرصتهایی جهت گسترش صالحیت و جهانبینی بین فرهنگی آنها به وجود می‌آورند که به نوبه خود باعث پیشرفت شخصی و چشم انداز آینده شغلی آنها می‌شود (بناباس، ۲۰۱۶) با این وجود انطباق با یک فرهنگ جدید میتواند یک فرآیند سخت و پرتنش باشد (رینولدز^{۱۰}، ۲۰۱۰) انطباق فرهنگی، فرایندی است که یک گروه فرهنگ غالب در بین گروههای فرهنگ غیر غالب در جامعه تعامل میکند و در نتیجه رفتار گروه ها تغییر میکند این فرایند اغلب منجر به فشار بین فرهنگی و انطباق بین فرهنگی مثبت می‌شود (وانگ^{۱۱} و همکاران ۲۰۱۸) انطباق فرهنگی عمدتاً بر اساس این واقعیت است که افراد یا گروهها به نیازهای خارجی در هنگام تبدیل محیط خانه به کشور میزبان پاسخ می‌دهند این یعنی افزایش سطح انطباق بین مردم برای پاسخگویی به خواستههای یک محیط فرهنگی جدید (النگ^{۱۲}، ۲۰۱۲) این انطباق ممکن است یا ممکن نیست که تناسب در رابطه بین فرد و محیط خود را بهبود بخشد. بنابراین انطباق با فردی که تمایل بیشتری به محیط خود دارد تعریف نشده است بلکه ممکن است مقاومت کند و یا سعی در تغییر محیط داشته باشد. انطباق از طریق رابط ارتباطی بین فرد غریبه و محیط میزبان رخ می‌دهد (روی و وانگ^{۱۳}، ۲۰۱۵) درست هنگامی که بومیان ظرفیت خود را برای انجام فعالیت در محیط اجتماعی خود از طریق تعاملات ارتباطی در جریان زندگی خود به دست می‌آورند تنها از طریق ارتباط است که افراد غریبه میتوانند به دنبال یادگیری نمادهای مهم و شیوههای فرهنگ میزبان و در نتیجه سازماندهی مجدد فعالیتهای خود و دیگران باشند. تا کنون تحقیقاتی که به طور کامل به این موضع پرداخته باشند صورت نگرفته است برخی تحقیقات به بررسی انطباق فرهنگی دانشجویان خارج از کشور پرداخته اند که به اختصار به برخی از آنها اشاره می‌گردد (پنگ و وو^{۱۴}، ۲۰۱۹) در پژوهشی با عنوان لندازه گیری تحول الگوهای ارتباطی بین فرهنگی دانشجویان بین المللی در انطباق میان فرهنگی به سنجش انطباق بین فرهنگی دانشجویان بین المللی در چین و کشف راههای اصلی برای ترویج سازگاری متقابل فرهنگی آنها پرداخته است. نشان داد که چهار مسیر اصلی شایستگی ارتباط میزبان ارتباطات میزبان اجتماعی مبنای تغییر بین فرهنگی تحول بین فرهنگی پیشرفته وجود دارد که برای توسعه انطباق میان فرهنگی دانشجویان بین المللی، روابط دوجانبه بین این مسیرها قابل توجه و مثبت هستند. این مطالعه مبنای نظری روشنی را برای بررسی انطباق میان فرهنگی دانشجویان بین المللی در زمینه غربی و حمایت تجربی قانع کننده از مدل ساختاری انطباق میان فرهنگی فراهم کرد (سامینتو^{۱۵} و همکاران، ۲۰۱۹) در پژوهش خود که با هدف بررسی

¹⁰ . Reynolds

¹¹ . wang

¹² . Lang

¹³ . Rui & Wang

¹⁴ . Peng & Wu

¹⁵ . Sarmiento

چارچوبهای نظری انطباق اجتماعی فرهنگی دانشجویان بین‌المللی انجام پی بردند اکثر چارچوبهای نظری در مورد انطباق فرهنگی و اجتماعی دانشجویان بین‌المللی بر اقتباس اجتماعی فرهنگی تمرکز میکنند؛ استفاده تکراری از نظریه تعامل‌گرای تینتو برای بررسی انطباق در زمینه دانشگاه وجود دارد؛ مقاله در مورد تئوریهای انطباق غیر خاص به طور کلی نظریه‌های سازگاری اجتماعی، فرهنگی عمدتاً از چارچوب ABC تمرکز بر روی فرد یا جامعه است اما نه با توجه به هر دو؛ بررسی‌ها بیشتر بر روی عوامل تعیین‌کننده روانشناختی رفتار برای بررسی خصوصیات فرد است؛ و نظریه‌ها تمرکز بیشتری بر روابط بین فردی و تجزیه و تحلیل آن در جامعه میزبان دارند پژوهش‌کنانوسکی و نوسلوا، ۲۰۱۸ با هدف دانشجویان ایرانی در دانشگاه‌های روسیه انطباق با محیط، علمی به مسئله انطباق اجتماعی فرهنگی دانشجویان خارجی با محیط علمی دانشگاه‌های روسیه بخصوص ویژگیهای سازگاری دانشجویان ایران اشاره داشت. پژوهش به تجزیه و تحلیل مسئله انطباق علمی دانشجویان یعنی ویژگیهای انطباق دانشجویان ایرانی می‌پردازد و روش‌های احتمالی فرایند انطباق را برای دانشجویان ایرانی و همچنین عوامل مؤثر بر فرایند انطباق را شناسایی کرد پژوهش‌گنجی و همکاران (۱۳۹۷) بر مطالعه عوامل اجتماعی مؤثر بر مشارکت فرهنگی در فضای دانشگاه مباحث نظری این پژوهش مبتنی بر مجموعه‌ای دیدگاهها در زمینه مشارکت فرهنگی و سایر متغیرهای اجتماعی مطالعه بود که در بخش دانشجویان تأثیر مستقیم استفاده از اینترنت و رضایتمندی از سیاستهای حمایتی دانشگاه بر مشارکت فرهنگی دانشجویان و در بخش استادان تأثیر مستقیم متغیرهای استفاده از اینترنت سرمایه فرهنگی و رضایتمندی از سیاستهای حمایتی دانشگاه بر مشارکت فرهنگی استادان را نشان داد پژوهش‌گادیکانست (۱۳۹۶) مطالعه نظریه پردازای درباره ارتباطات میان فرهنگی نشان داد احترام و اخلاق مداری در نحوه ارتباط اتباع کشور میزبان نیز از جمله مولفه‌های تأثیرگذار در انطباق فرهنگی است افزایش احترام و اخلاق مداری در مورد اتباع میزبان و توانایی بیشتر در حفظ شان خود و اتباع میزبان سبب کاهش اضطراب شده و نقش مثبتی در انطباق فرهنگی ایفا میکند زیرا فرد به صورت ناخودآگاه فرض میکند که در صورت رعایت وقار احترام اتباع میزبان نیز به وی احترام می‌گذارند در عصر جهانی شدن تعداد بیشتری از دانشجویان تحصیلات عالی را خارج از فرهنگ خانه خود می‌گذارند (لینگ و ونسار^{۱۶}، ۲۰۱۳) در این راستا عواملی چون عوامل تعاملی عواملی هستند که مستقیماً به خود فرد مربوط می‌شوند و تحت تأثیر میزان سازگاری فرد قرار دارند و عوامل حمایتی عواملی هستند که انطباق فرهنگی فرد را تحت تأثیر قرار می‌دهند (ولنگ و همکاران، ۲۰۱۸) این عوامل مجموعه‌ای از مواردی هستند که انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه‌های روسیه تحت تأثیر مستقیم این عوامل می‌باشد. بنابراین مساله اصلی پژوهش حاضر ارائه الگوی عوامل تعاملی و حمایتی مؤثر بر انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی خارج از کشور میباشد که با توجه به اهمیت این موضوع الزم شد به شکلی تخصصی تر

¹⁶ Ling H& Vensaar

و مستندتر به مشکلات دانشجویان در خارج از کشور پرداخته شود بنابراین سوالات پژوهش حاضر به شرح زیر مطرح می‌گردد:

۱- مدلی مطلوب پیرامون عوامل حمایتی و تعاملی انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاههای خارج از کشور چیست؟

۲- آیا مدل عوامل حمایتی و تعاملی انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های خارج از کشور از برآزش مناسب برخوردار میباشد؟
روش پژوهش

پژوهش حاضر از حیث هدف آن یک پژوهش کاربردی است که به روش ترکیبی^{۱۷} با استفاده از رویکرد طرح اکتشافی متوالی^{۱۸} با طرح تدوین مدل در دو مرحله انجام می شود.

بخش اول بخش کیفی

با توجه به کیفی بودن روش پژوهش در این بخش و انجام مصاحبه برای گردآوری داده ها نمونه گیری به دلیل اینکه نمونه های تحقیق میبایست اطلاعات کافی در زمینه موضوع تحقیق داشته باشند و در حیطه انطباق فرهنگی دانشجویان دارای تخصص باشند به صورت هدفمند انجام شد و نحوه گزینش نمونه در تکنیک نمونه گیری هدفمند از نوع گلوله برفی شبکه ای بود. اساس انتخاب نمونه این بود که افراد منتخب بتوانند به تکرار پذیری یافته ها کمک کنند. تکرار پذیری در دو بعد مدنظر قرار گرفت ۱. تکرار پذیری لغوی که در آن تولید نتایج مشابه با انتخاب موردهای مشابه هدف بود؛ ۲. تکرار پذیری نظری که در آن تولید نتایج متضاد از طریق انتخاب موردهایی در قطبهای مخالف هدف بود.

بخش دوم

کمی در بخش کمی پژوهش از روش تحقیق توصیفی پیمایشی استفاده خواهد شد در این مرحله خروجی بخش اول در قالب یک پرسشنامه مولفه‌های عوامل حمایتی و تعاملی انطباق فرهنگی تدوین گردیده و ابعاد مدل از دیدگاه متخصصین مورد سنجش قرار گرفته و اعتبار یابی می‌گردد جامعه آماری این بخش را کلیه دانشجویان دانشگاه سیچنوا روسیه در سال ۲۰۲۰ تشکیل خواهند داد که به روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای متناسب با حجم و بر اساس نسبت جامعه در طبقات انتخاب خواهند شد در نهایت یافته های دو مرحله کیفی و کمی مرحله با هم پیوند می‌خورند در اساسی ترین سطح هدف این استراتژی استفاده از داده ها و نتایج کمی برای کمک به تفسیر یافته های کیفی است جامعه و نمونه آماری جامعه آماری این تحقیق را در مرحله کیفی خبرگان حوزه انطباق فرهنگی دانشجویان تشکیل میدهند که در حوزه مورد بررسی تخصص

¹⁷ Mix Method

¹⁸ Sequential Exploratory Design

کافی داشته باشند بر این اساس نمونه‌های تحقیق از بین افرادی انتخاب شدند که حداقل دارای مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد بودند و یک مقطع تحصیلی را در خارج از کشور به تحصیل پرداخته بودند. نمونه گیری در مرحله کیفی پژوهش تا رسیدن به حد کفایت و اشباع نظری ادامه پیدا کرد در پژوهش حاضر،

پس...روانشناختی دارد اکیپارا ۲۰۱۶ نیز در پژوهش خود به این موضوع اشاره داشته است که حمایت خانواده از فرد مهاجر میتواند سبب تسهیل انطباق فرهنگی وی شود. حمایت‌های خانواده میتواند به شکلهای مختلفی چون حمایت عاطفی حمایت مالی و یا حمایت روانی فرد را مهیای انطباق فرهنگی نماید. همچنین طبق نتایج تحقیق حمایت مردم کشور میزبان از دانشجویان نیز میتواند سبب بهبود فرایند انطباق پذیری این افراد شود. هنگامی که تازه واردان یا مهاجران در یک محیط فرهنگی جدید بمانند، ناگزیر همواره با بسیاری از مشکلات روبرو می‌شوند. آنها همواره در جامعه جدید به دنبال کمک و پشتیبانی از افراد اطراف خود مانند گروه قومی، خود دوستان میزبان محلی و سایر دوستان خارجی هستند بیشترین کمک و پشتیبانی از طرف افراد میزبان محلی صورت میگیرد زیرا مردم محلی فرهنگ و جامعه خود را بهتر از دیگران میفهمند. (راجا پاکسا و، داندس ۲۰۰۲ در پژوهشی عنوان کردند که افزایش حمایت اجتماعی از سوی اتباع میزبان در انطباق جامعه میزبان موجب کاهش فشارها و مشکلات ناشی از فرآیند تطبیق فرهنگی - اجتماعی آنها میشود. (موالی، ۱۳۹۷) نیز در پژوهش خود عنوان کرده است که میزان انطباق دانشجویان با پذیرفته شدن از سوی افراد در اجتماع ارتباط دارد. برقراری روابط با افراد محلی میتواند به افراد تازه وارد کمک کند تا خود را به خوبی با محیط جدید خود تطبیق دهند زیرا حمایت عاطفی اطلاعاتی ابزاری باعث میشود که تازه وارد احساس امنیت کنند و همچنین انواع مختلفی از دانش و فرهنگ میزبان را در اختیار آنها قرار می دهد. در نهایت طبق نتایج تحقیق حمایت اساتید دانشگاهی از دانشجو نیز بر فرایند انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در روسیه تاثیر گذار است. اساتید با حمایتشان از دانشجویان تازه وارد میتوانند اعتماد به نفس بالایی را در این دانشجویان ایجاد نمایند و آنها را مهیای ورود بدون ترس به اجتماع نمایند. با توجه به اینکه شاید بخش اعظمی از وقت دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در روسیه در دانشگاه ها سپری شود می توان ادعا نمود که اساتید نقش بسیار مهمی در فرآیند انطباق پذیری فرهنگی این دانشجویان دارند که (چارا تپینیت ۲۰۱۳) نیز در پژوهش خود به این موضوع اشاره داشته است تاکید زیاد نمونه های تحقیق نیز بر این مساله اهمیت حمایت اساتید را بیشتر نشان میدهد. اساتید در واقع نقطه اتصال بین دانشجویان خارجی و جامعه میزبان هستند و میتوانند با حمایت‌های خود تصویر مثبت و جذابی از فرهنگ روسی به نمایش بگذارند که در این صورت دانشجویان تازه وارد سریع تر و راحت تر فرهنگ روسی را پذیرفته و با آن هماهنگ خواهند شد. عامل شناسایی شده بعدی در بحث انطباق پذیری دانشجویان مشغول به تحصیل در های روسیه عوامل تعاملی که با نتایج تحقیقات (کلنگ و همکاران، ۲۰۱۹) (رواو ولنگ، ۲۰۱۵) و

(الصحافی، ۲۰۱۵) همخوان میباشد. نتایج حاصل از بررسی مصاحبه های پژوهش و نیز پیشینه تحقیق نشان داد که عوامل تعاملی شامل شاخصهای معاشرت با دوستان، روسی ارتباط با شهروندان هم ملیت محلی و معاشرت با همکلاسیها و افراد با فرهنگ متفاوت میباشد. معاشرت با دوستان روسی یکی از شاخص های شناسایی شده در این تحقیق میباشد که نشان میدهد در صورتی که دانشجویان مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه ارتباط بیشتری با دوستان روسی داشته باشند فرایند انطباق پذیر فرهنگی این دانشجویان راحت تر انجام میشود. کانگ و همکاران ۲۰۱۹ نیز در تحقیق خود عنوان کردند که معاشرت با دوستانی از جامعه میزبان میتواند به فرایند انطباق پذیری فرهنگی مهاجران کمک نماید دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در روسیه با برقراری ارتباط با دوستان روسیه میتوانند راهنماییهای لازم را برای آشنایی با فرهنگ روسی از این افراد دریافت نمایند همچنین دوستان روسی این افراد میتوانند موارد الزم را در مورد نحوه برخورد با دیگران احوال پرسسی نحوه خرید و مسائلی این چینی به دانشجویان ایرانی انتقال دهند و به دانشجویان جهت انطباق پذیری فرهنگی کمک نمایند. شاخص دیگری که در عوامل تعاملی شناسایی شد ارتباط با شهروندان هم ملیت محلی میباشد در تحقیق رواو وانگ ۲۰۱۵ نیز عنوان شده است ارتباطات جهت دار از طریق سایت های شبکه اجتماعی با شهروندان میزبان محلی بهطور مثبتی با کاهش عدم قطعیت در بحث انطباق بین فرهنگی میشود. دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در روسیه چنانچه با شهروندان هم ملیت محلی ارتباط داشته باشند میتوانند از راهنماییهای این افراد استفاده نمایند افراد ایرانی که در کشور روسیه زندگی میکنند به خوبی با فرهنگ دو کشور آشنا هستند و تفاوتها و شباهت های فرهنگی این دو کشور را میشناسند و میتوانند این موارد را به دانشجویان ایرانی تازه وارد انتقال دهند و از این طریق نقش تسهیل کننده را در انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاههای روسیه ایفا کنند. شاخص دیگری که در بین عوامل تعاملی شناسایی شد معاشرت با همکلاسیها و افراد با فرهنگ متفاوت بود. زمانی که دانشجویان مشغول به تحصیل ایرانی در روسیه با افراد و همکلاسیهای خود که دارای فرهنگهای متفاوتی هستند ارتباط و معاشرت می کنند این افراد بهتر متوجه میشوند که در بسیاری از زمینه ها فرهنگ هایشان متفاوت است و بسیاری از رفتارها در فرهنگهای متفاوت معنی دیگری دارد این امر به این دانشجویان کمک می کند تا تفاوت های فرهنگی خود را با فرهنگهای دیگر شناسایی نمایند و در این مورد توجه بیشتری را به یادگیری و انطباق با فرهنگ روسی داشته باشند. معاشرت با همکلاسی ها و افراد با فرهنگ متفاوت در تحقیق (الصحافی ۲۰۱۵) نیز به عنوان یکی از شاخصهای انطباق پذیری فرهنگی می باشد. با توجه به نتایج به دست آمده از پژوهش پیشنهاد میشود اداره کل بورس و اعزام دانشجویان سازمان امور دانشجویان دانشجویان وزارت علوم تحقیقات و فناوری با تهیه بانک اطلاعاتی از دانشجویان خارج از کشور به تفکیک کشورهای مختلف پس از کسب رضایت دانشجویان خارج از کشور زمینه ارتباط دانشجویان اعزامی را با دانشجویان خارج از کشور برقرار نمایند تا با کسب اطلاعات اطلاعات از دانشجویان خارج از کشور فرآیند

انطباق‌پذیری فرهنگی دانشجویان اعزامی راحت‌تر و سریع‌تر انجام شود همچنین هماهنگی‌های الزم بین وزارت علوم، تحقیقات و فناوری کشور و سفارت کشور روسیه جهت برگزاری کالس‌های آموزشی برای انجام ۲۱ مصاحبه تحلیل داده‌ها حاکی از اضافه‌نشدن داده جدید به داده‌های قبلی بود؛ چرا که درصد بالایی از داده‌های مستخرج از مصاحبه‌های آخر تکراری بود. بنابراین با انجام ۲۱ مصاحبه و رسیدن به حد اشباع نظری به مصاحبه‌ها پایان داده شد. در مرحله کمی پژوهش نیز تمامی دانشجویان پزشکی که در سال ۲۰۲۰ در دانشگاه سیچنوا روسیه به صورت آزاد و با هزینه شخصی تحصیل می‌کنند به عنوان جامعه آماری در نظر گرفته می‌شود که تعداد آنها ۱۰۰۰ نفر بود با توجه به جدول تعیین حجم نمونه مورگان حداقل تعداد نمونه برای جامعه ۲۷۸ نفر برآورد شد لذا در مرحله کمی تحقیق تعداد ۲۷۸ نفر از دانشجویان پزشکی دانشگاه سیچنوا روسیه با استفاد از روش نمونه‌گیری تصادفی به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند

یافته‌های پژوهش

جدول (۱) شاخصها و مولفه‌های عوامل حمایتی و تعاملی بر انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه‌های روسیه بر مبنای مصاحبه با نمونه‌های تحقیق

مولفه	شاخص	مصاحبه
عوامل حمایتی	حمایت سایر دانشجویان	P3, P10, P19
	حمایت خانواده	P3, P6, P 19
	حمایت مردم کشور میزبان از دانشجویان	P17
	حمایت اساتید دانشگاهی از دانشجو	P2, P6, P10, P15, P 19
	حمایت کشور مهاجر فرست مانند دادن ویزا به همراهان	P1, P3, P4, P6, P9, P11, P12, P13, P13, P17, P19, P20, P21
	حمایت کشور مهاجر پذیر مانند اجازه کار	p5, P6, P9, P11, P12, P 13 P1, P2, P13, P 15
	حمایت دانشگاه و پرسنل آن	P3, P4, p5, P6, P7, P8, P9, P10, P12, P13, P14, P15, P16.
	وجود دانشجویان هموطن	17, P18, P19, P20, P21 p5, P7, P10, P14, P16, P 18
	برگزاری کالس‌های آموزشی برای دانشجویان	p5, P6, P9, P11, P12, P 13 P1, P2, P13, P 15
عوامل تعاملی	معاشرت با دوستان روسی	P6

P3,p5	ارتباط با شهروندان هم ملیت محلی	
P3,p6	معاشرت با همکالسی ها	

جدول (۲) شاخص ها و مولفه های اثر گذار بر انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه (مشترک بین مبانی نظری و پیشینه تحقیق با مصاحبه ها

مصاحبه	منبع	شاخص	مولفه
P6	کانگ و همکاران ۲۰۱۹	معاشرت با دوستان روسی	عوامل تعاملی
P3,p5	روا و وانگ (۲۰۱۵) و روا و وانگ (۲۰۱۵)	ارتباط با شهروندان هم ملیت محلی	
P3,p6	الصحافی (۲۰۱۵)	معاشرت با همکالسی ها	
P3, P10, P19	یا السکوا و همکاران (۲۰۱۷)	حمایت سایر دانشجویان	عوامل حمایتی
P۲, P۶, P۱۰, P۱۵, P۱۹	اکبار ۲۰۱۶، تقی، باره ۱۳۹۲	حمایت خانواده	
P17	هامر و همکاران، (۱۹۹۸)، جایا پاکسا و داندس (۲۰۰۲)، موللی (۱۳۹۷)	حمایت مردم کشور میزبان از دانشجویان	
P2, P6, P10, P15, P	چار تبیینیت (۲۰۱۳)	حمایت اساتید دانشگاهی از دانشجو	
P۱, P۳, P۴, P۶, P۹, P11, P12, P13, P13	بنا با است (۲۰۱۶)	حمایت کشور مهاجر فرست مانند دادن ویزا به همراهان	

p۵, P۶, P۹, P,۱۱ P۱۲, P ۱۳	لینگ وونسار(2015)	حمایت کشور مهاجر پذیر مانند اجازه کار
P8, P9, P10, P12, P13, P14, P15, P16.	(۲۰۱۴) وکیلی	حمایت دانشگاه و پرسنل آن
P۳, P۴, p۵, P۶, P۷		وجود دانشجویان هموطن
p۵, P۷, P۱۰, P۱۴, P۱۶, P ۱۸	اکسن (۲۰۱۱)	برگزاری کالس های آموزشی برای دانشجویان

در نهایت پس از دسته بندی مفاهیم مشترک بین مبانی نظری ادبیات تحقیق و مصاحبه های انجام شده با نمونه های تحقیق و ترکیب و دسته بندی دوباره مفاهیم پرسشنامه نهایی تحقیق در بخش کمی شامل عوامل تعاملی و عوامل حمایتی بود.

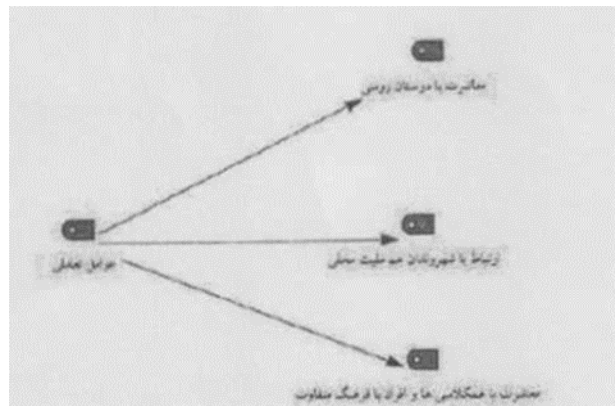
جدول (۳) شاخص ها و مولفه های نهایی اثر گذار بر انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه

مولفه	گویه ها
عوامل تعاملی	معاشرت با دوستان روسی
	ارتباط با شهروندان هم ملیت محلی
	معاشرت با همکلاس ها و افراد با فرهنگ متفاوت
	حمایت سایر دانشجویان
عوامل حمایتی	حمایت خانواده
	حمایت مردم کشور میزبان از دانشجویان
	حمایت استاتید دانشگاهی از دانشجو

در این مرحله ، محقق یک مقوله مرحله کد گذاری باز را انتخاب کرده و آن را در مرکز فرایندی که در حال بررسی ان است قرار میدهد و سپس دیگر رابه آن ربط می دهد. با ستناد به ویژگیها کدهای مورد نظر این کدها می توانند تشکیل دهنده بعد مداخلت دولت و بروکراتیک باشند.

جدول (۴)

ردیف	کد گذاری باز	کد گذاری محوری
۱	معاشرت با دوستانی روسی	
۲	ارتباط با شهروندان هم ملیت محلی	

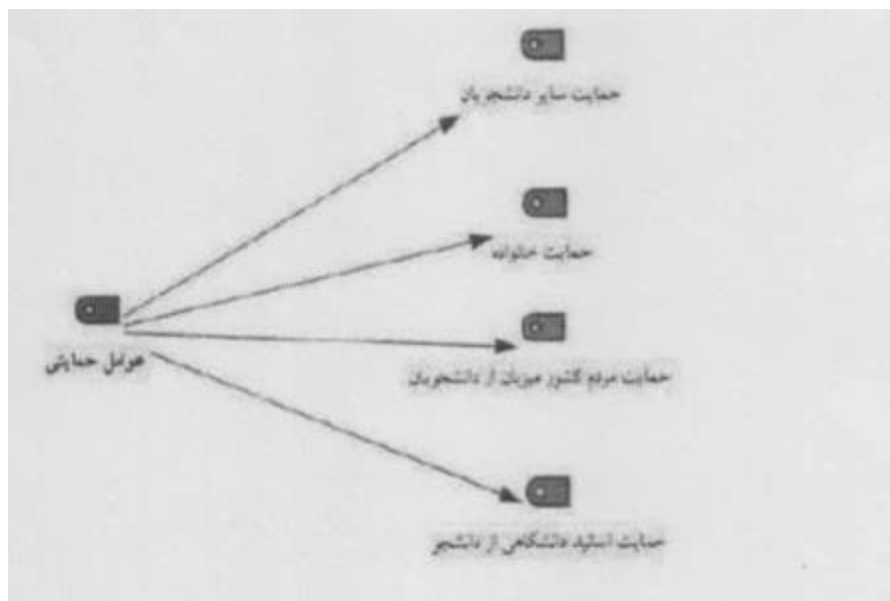
شکل (۱) کد گذاری محوری عوامل تعاملی

با استناد به ویژگیهای کدهای مورد نظر این کدها می توانند تشکیل دهنده بعد تجربیات قبلی باشند.

جدول (۵) کد گذاری محوری

ردیف کد گذاری باز کد گذاری محوری

۱		حمایت خانواده
۲		حمایت مردم کشور میزبان از دانشجویان
۳		حمایت اساتدی از دانشجویان

شکل (۲) کد گذاری محوری عوامل حمایتی

برای تعیین میزان اهمیت شاخصها و غربال مهمترین شاخصهای شناسایی شده میتوان از تکنیک دلفی با رویکرد فازی استفاده کرد. یکی از عمده ترین مزیت‌های تکنیک دلفی فازی نسبت به تکنیک دلفی سنتی جهت غربال شاخصها آن است که میتوان از یک راند برای تلخیص و غربال آیتها استفاده کرد در سه مرحله دیدگاه ۱۰ کارشناس برای تعیین میزان اهمیت این شاخصها و در آستانه تحمل نیز ۷/۰ گردآوری شده است. نتایج بخش دلفی نشان داد که سوالت پرسشنامه در آستانه تحمل ۷/۰ میباشند و سوالت مورد تایید قرار گرفت.

همچنین بر طبق جدول (۶) تمامی ضرایب Z از ۱/۹۶ بیشتر هستند که این امر معنادار بودن تمامی سوالت و روابط میان متغیرها را در سطح اطمینان ۰/۹۵ تایید می‌شود بارهای عاملی (۲) را برای هر یک از معرفها متغیرهای آشکار نشان میدهد. بنابر. نتایج بدست آمده مقدار بارهای عاملی متغیرهای آشکار ۰/۹۵۶، ۰/۵۹۸، ۰/۳ از نقطه برش ۰/۳ و مقدار آمار تی آنها نیز از نقطه برش ۱/۹۶ بزرگتر بود ($p < 0.05$).

جدول (۶) بارهای عاملی

سازه	متغیر آشکار	بارهای آماره t	وضعیت
			عاملی
معاشرت با دوستان روسی	۰/۹۳۷	۹۲/۷۶۴	مطلوب
ارتباط با شهروندان هم ملیت محلی	۰/۹۳۸	۱۰۶/۲۳۱	مطلوب
معاشرت با همکلاسی ها و افرا با فرهنگ متفاوت	۰/۹۰۹	۴۵/۷۰۱	مطلوب

مطلوب	۵۳/۵۸۱	۰/۸۸۹	حمایت سایر دانشجویان	
مطلوب	۷۳/۷۸۰	۰/۹۰۶	حمایت خانواده	حمایتی
مطلوب	۷۱/۱۷۲	۰/۹۰۸	حمایت مردم کشورمیزبان از دانشجویان	
مطلوب	۱۴/۰۰۲	۰/۶۷۸	حمایت استاتید دانشگاهی از دانشجو	

نتیجه گیری

نتایج تحقیق نشان داد مدل انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه های روسیه شامل عوامل تعاملی و عوامل حمایتی میباشد حمایت خانواده شاخص بود که از نظر نمونه های پژوهش و بررسی پیشینه تحقیق بر انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی در روسیه میتواند تاثیر گذار باشد. طبق نتایج دانشجویان متقاضی تحصیل در کشور روسیه قبل از اعزام به این کشور انجام شود تا اطلاعات الزم در مورد فرهنگ، آداب و سنن اقام مختلف کشور روسیه در اختیار این دانشجویان قرار گیرد.

منابع:

تقی یاره فاطمه (۱۳۹۲)، مطالعه عوامل روان شناختی تأثیرگذار بر فرهنگ پذیری دانشجویان راهبرد فرهنگ سال ششم ۲۳

گادیکانست، ویلیام بی ۱۳۹۶ تاب نظریه پردازی درباره ارتباطات میان، فرهنگی، ترجمه بشیر، حسن، مجله رسانه

موالی حمیده (۱۳۹۷) عوامل مؤثر بر انطباق بین فرهنگی دانشجویان خارجی در ایران؛ مطالعه موردی دانشجویان خارجی دانشگاه تهران فصلنامه تحقیقات فرهنگی ایران (۱۱) (۳) ۱۵۹-۱۳۱

Akman, V. (2011). Factors in ouncing interna onal student migra on: A survey and evaluators of Turkeys case. *Interdisciplinary Journal of Contemporary Research in Business*, 13(3)

Alavi, M., & Mansor, S. M. S. (2011). Categories of problems among international students in Universiti Teknologi Malaysia. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 30, 1581-1587. doi:10.1016/j.sbspro.2011.10.307

Al-Saha, F. & Mohd, Z. B. G. (2015). The In uence of Empathy on Academic Achievements among Gifted Students in Saudi Arabia. *Global Journal of Interdisciplinary Social Sciences*, 4(3), 62-71.

Benabbas, R. (2016). Empathy in Iranian Medical Students: A Comparison by Age, Gender, Academic Performance and Specialty Preferences. *Medical Journal of the Islamic Republic of Iran*, 30, 439-445.

Blaskova, M., Polackova, K. & Blasko, R. (2017). Content, Posi ves, and Controversies of Academic Empathy and Motivation. *New Trends and Issues*

- Proceedings on Humanities and Social Sciences. [Online]. 07, pp 58-73. Available from: www.prosoc.eu
- Lang, T (2012) "Comparative Report on Re-Migration Trends in Central Europe", Leibniz Institute for Regional Geography
- Ling, H. & Venesaar, U. (2015). Enhancing Entrepreneurship Education in Engineering Students to Increase Their Metacognitive Abilities: Analysis of Student Self-Assessments. *Engineering Economics*, 26(3): 333-342. doi: 10.5755/j01.ee.26.3.5283.
- Murakami, Y. (2010). Japan's brain drain: an analysis of Japanese researchers living in the United States. *The Japanese Economy*, 37(2), 23-57.
- Neill, J. (2010). The university satisfaction and management questionnaire. Centre for Applied Psychology, University of Canberra
- Poyrazli, S., Kavanaugh, P. R., Baker, A., & Al-Timimi, N. (2004). Social Support and Demographic Correlates of Acculturative Stress in International Students. *Journal of College Counseling*, 7(1), 73-82. doi:10.1002/j.2161-1882.2004.tb00261.x
- Rajapaksa, S., & Dundes, L. (2002). It's a long way home: International student adjustment to living in the United States. *Journal of College Student Retention: Research, Theory & Practice*, 4(1), 15-28. doi:10.2190/5hcy-u2q9-kvgl-8m3k
- Reynolds, T (2010) "Transnational Family Relationships, Social Networks and Return Migration among British-Caribbean Young People, Ethnic and Ritual Studies", Vol. 33, Issue 5.
- Wang, Y. Li, T. Noltemeyer, A, Wang, A. Zang. J 2018. Cross-cultural adaptation of international college students in the United States. *international students*